

Дзвоник

№ 167

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 14 рік видання, березень, 2021 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 167, 2021 р.

*Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.*

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Людмила Дорош

Редактор: Ольга Сенишин

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«RCR Print»,
Бухарест, Румунія

Adresa redakției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1
București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші, загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

На обкладинці картина Віктора Нізовцева

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Максим РИЛЬСЬКИЙ

Шевченко

Кобзарем його ми зовемо,
Так від роду і до роду:
Кожний вірш свій і поему
Він присвячував народу.

Чисту матір і дитину
Він прославив серцем чистим,
Всю осяяв Україну
Поглядом він променистим.

Ясен досвіт ще не сходив, –
А йому перед очима
Дружба радісна народів
Як зоря палала зрима.

Ось чому в сім'ї великій,
У цвіту садів прекрасних
Буде жити він навіки,
Як безсмертний наш сучасник.

Марія ПРИГАРА

Тарасове слово

Снились Тарасові в чорній неволі
Гори дніпрові високочолі,
Де сокорина, пухом припала,
Віти на воду порозпускала.
Снилась веселочка в тихі години,
Що позичає в плесі краплини.
Снився щоночі сивий Славута,
Вся Україна, горем закута.
Рідний народ його, битий і гнаний,
Як він устане, зірве кайдани,
І розкувавши руки могучі,
Панство несе скине із кручі.
Все, що наснилось, – пісня сказала.
Пісня пророча – правдою стала!
Цвітом повиті Тарасові гори.
Поле безмежне з вітром говорить.
Слово Тарасове струнами б'ється.
Ходить між люди – з серця до серця.
Ходить між люди, лине світами –
Так йому жити й жити віками,
Поки, як море, в срібній обнові
Б'ються об берег хвилі дніпрові!

Оксана ІВАНЕНКО

Маленьким про великого Тараса

Коли я була зовсім малою, отакою, як ви зараз, у нас дома дуже любили співати. Зберуться після роботи літнім вечором під свято і співають.

Я знала, що завжди наприкінці співатимуть дідові любимі пісні «Реве та стогне» і «Як умру». Дід теж підтягатиме. Я знала всі слова, і хоч не всі вірно вимовляла і розуміла, тоненько і собі співала. І ніхто з мене не сміявся, бо я сиділа у діда на руках або коло нього.

Ми жили далеко від Дніпра, але з самого малку я уявляла собі, який він широкий, могутній, і вночі, під час бурі, реве та стогне і підіймає високі хвилі. А закінчувалась пісня тихо-тихо, і дід завжди трохи піднімав руку, щоб співали тихо, наче вже буря скінчилась і все засинало. Я дуже любила цю пісню.

А коли співали «Як умру», починали її завжди басами тато, сусід дядя Яша і дорослі хлопці, мені ставало сумно і трохи страшно. Пісню звали «Заповіт». Я не все розуміла в цій пісні, але уявляла високу гору над Дніпром, на ній могилу і звідти ген-ген далеко видно: лани, річки, всі міста і села. І хтось це все бачить, кличе, щоб люди повставали, рвали кайдани, і просить, щоб його згадували.

А коли я стала трошки старшою, я спитала діда:

– А хто це просить?

– Хіба ти не знаєш? – здивувався дід. Йому здавалось, мабуть, якщо я співаю, я вже все розумію і знаю. – Це просить той, хто написав цю пісню, а написав її Тарас Шевченко, наш Кобзар.

Великий портрет Тараса Шевченка висів у нас над столом.

Скільки я пам'ятала себе, так уже знала його обличчя. Він немов дивився на мене, завжди уважно, лагідно і сумно.

– Це він написав «Заповіт», і «Реве та стогне», і «Садок вишневий коло хати», і ще багато пісень та віршів, – сказав дід. Їх люблять, бо він кликав ними людей боротися за волю, щоб не було багатих і бідних, а щоб усі люди жили в мирі і дружбі, спільно працювали.

– А він ще живий? – спитала я. – Адже він писав

«Як умру». Може, він ще не помер?

– Ні, – похитав головою дід, – він жив давно, я був тоді зовсім маленький, коли він помер. Але про нього знали всі, хто боровся за волю народу. Недарма його «Заповіт», коли був ще цар, забороняли співати жандарми, бо він сам, Тарас Шевченко, боровся за народ і все своє життя поклав за це.

– Як? – спитала я. – Розкажи.

І дід кілька вечорів підряд розповідав мені про Тараса Шевченка.

Ось що він мені розповів.

(Далі буде)

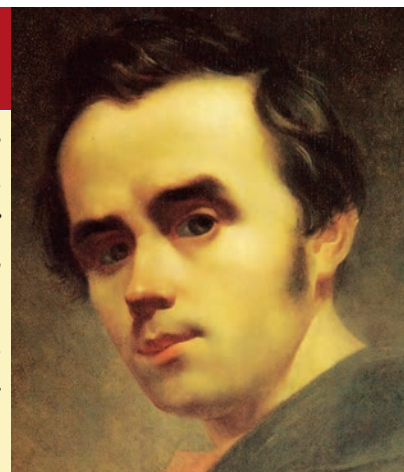

Олександр Свиргун. Кобзар, 2007 р.

Тарас ШЕВЧЕНКО

(09.03.1814р. - 10.03.1861р.)

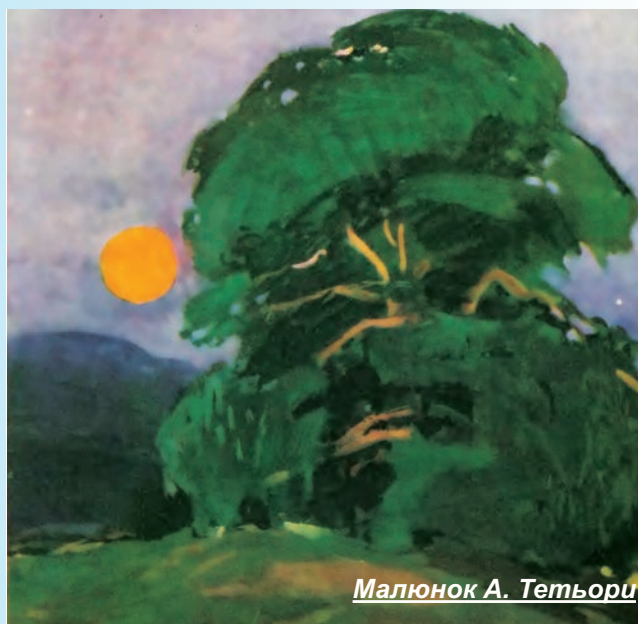

Уперше збірку творів Тараса Григоровича Шевченка, укладену цілковито для дітей, було видано в Україні у 1891 році, під назвою «Кобзар: книга для дітей». Це видання з'явилося у Львові завдяки зусиллям Руського товариства педагогів. З того часу видання текстів Тараса Шевченка для дітей стало хорошою традицією, що продовжується і нині. Твори поета можна побачити як в окремих виданнях, так і у різноманітних збірках та хрестоматіях.

Попрощалось ясне сонце...

Попрощалось ясне сонце
З чорною землею,
Виступає круглий місяць
З сестрою зорею,
Виступають із-за хмари,
Хмари звеселіли...
А старий мій подивився,
Сльози покотились...
«Молюсь тобі, Боже милий,
Господи великий!
Що не дав мені загинуть,

Небесний Владико,
Що дав мені добру силу
Пересилить горе
І привів мене, старого,
На сі святі гори
Одинокий вік дожити,
Тебе восхвалити
І Твоєю красою
Серце веселити...
І поховать побитес
Гріхами людськими
На горах оцих високих,
І витать над ними...»
Утер сльози нехолодні,
Хоч не молодії...
І згадував літа свої
Давнії, благії...

Малюнок А. Тетьори

Ї досі сниться: під горою...

Ї досі сниться: під горою
Меж вербами та над водою
Біленька хаточка. Сидить
Неначе й досі сивий дід
Коло хатиночки і бавить
Хорошеє та кучеряве
Своє маленькеє внуча.
Ї досі сниться, вийшла з хати
Веселая, сміючись, мати,

Цілує діда і дитя
Аж тричі весело цілує,

Малюнок А. Тетьори

Прийма на руки, і годує,
І спать несе. А дід сидить
І усміхається, і стиха
Промовить нишком: – Де ж те лихо?
Печалі тії, вороги?
І нищечком старий читає,
Перехрестившись, *Отче наш.*
Крізь верби сонечко сіяє
І тихо гасне. День погас
І все почило. Сивий в хату
Й собі пішов опочивати.

*Попід горою,
яром, долом...*

Попід горою, яром, долом,
Мов ті діди високочолі,
Дуби з Гетьманщини стоять.
У яру гребля, верби в ряд,
Ставок під кригою в неволі
І ополонка – воду брать...

Мов покотьюло червоніє,
Крізь хмару сонце зайнялось.
Надувся вітер; як повіє –
Нема нічого: скрізь біліє...
Та тільки лісом загуло.
Реве, свище заверюха.
По лісу завило;
Як те море, біле поле
Снігом покотилось.

Вітер віє-повіває...

Вітер віє-повіває,
По полю гуляє.
На могилі кобзар сидить
Та на кобзі грає.
Кругом його степ, як море
Широке, синіє;
За могилою могила,
А там – тільки мріє.
Сивий ус, стару чуприну
Вітер розвіває;
То приляже та послуха,
Як кобзар співає.

Малюнок О.Павловської

Ярослава Штеляк

Голодний вовк

Йшла зима, та вовчик Сірий
Цьому не хотів повірить,
Час і далі марнував,
Полювати відкладав.

Думав: «Є ще в мене часу!»,
Заварив собі сам кашу:
Бо стоїть пуста комора.
Буде вовку злая доля!

Холод вже блукає в горах,
Звірі сплять по своїх норах.
Літо й осінь працювали
І харчів собі надбали.

Дує вітер так, аж свище,
І зима все ближче й ближче.
Вітер дме, вже й сніг літає,
А вовчиська що ж чекає?

Вже й не зна, куди ся діти,
Аби й зовсім не змарніти!
Майже тиждень вже пройшов,
Як вовк їжі не знайшов.

Весь дрижить, живіт бурчить:
– Що ж робити? – він кричить.
Голод сильний лізе в душу.
– В когось попросити мушу!

Шлунок до спини присох,
Біль в нутрі б'є на сполох.
– Піду в когось попросити
Їстівним чим пригостити.

Попросив би у ведмедя;
Та дрімає вуйко Федя.
Понад вечір я, гадаю,
До лисички завітаю.

Може, вона пригостить,
Друга з біди визволить.

Вовк зайшов у те житло,
А в лисички так тепло!

Попиває чай з пасльону
Й розмовля по телефону.
А в коморі й на печі –
Запіканки й калачі,

Гуска, качка, ще й когут
І ковбаска, і кендюх.
– Хоч би сала, чи ребра,
Чи свинячого хвоста...

– Чом прийшов? Не жди,
не дам!

Міг би здогадатись сам,
Що ота вся смакота –
Плід мого ума й хвоста!

Я ж гнучка, хоч куди влізу
І з будь-де украду їжу!
Вовк лисиці не рідня,
Хоч натура в них одна.

Геть іди! Працюй!
Старайся!

І назад не повертайся.
Ще й пораду тобі дам:
Йди в село й полюй отам!

Є там хатка край села –
Не велика й не мала.
Там живе сім'я Степана:
Дочка Валя, жінка Ганна.
У повітці спить їх пес –
Щоб не кашляв і не мерз.

Костик все охороняє,
Щось почує – гвалт здіймає.
Знають всі його й бояться,
У дворі не забаряться.

Холод й вітер гілки ломить,
Вовка голод з ліса гонить.
Тож в село наш вовк подався
І назад не озирався.

Крадькома підкравсь до тину,
Зазирає у щілину:
«Хоч бери й роби грабіж,
Адже двері там навстіж –

І у хаті, і в конюшні.
Може, газди кудись
вийшли?!»

Навкруг тихо, ні душі,
Аж мороз по кожусі.

«Забіжу і підкрадуся,
Поки Костик не проснувся!»
Добре він ще й не підкрався,
Як з конюшні крик почався:

– Бий його, хапай, лови,
До овець не підпусти!
Гнати, Костик, вовка того,
Сірка-злодія старого! –

Так почав Степан кричати,
Що всі вибігли із хати:
Жінка Ганна, дочка Валя
І стара їх киця Краля.

Дух спира, в очах темніє,
Вовк втікає, аж пітніє!
І назад все поглядає:
Його пес не здоганяє?

Серед лісу зупинився:
– Леле, ледве відчепився!
Недарма всі подекують:
Вовка ноги нагодують!
І не тільки нагодують,
А й від смерті порятують!

●●● Славетні українці ●●●

Леся Українка

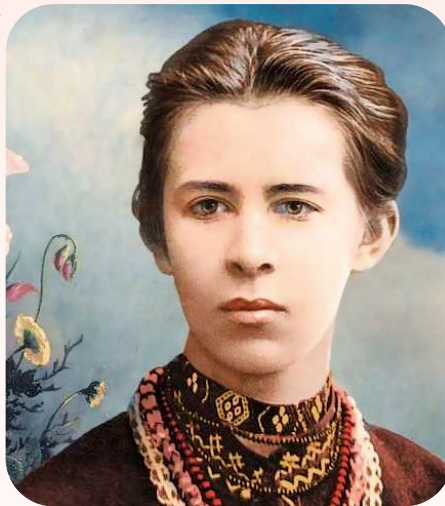
У невеличкому містечку Звягель (нині Новоград-Волинський), що на Волині, в інтелігентній дворянській родині 25 лютого 1871 року народилася Лариса Косач – одна із найвизначніших постатей в історії української літератури, яку ставлять в один ряд із геніальними Тарасом Шевченком та Іваном Франком. Батько її – Петро Косач – був службовцем, мати – Ольга Драгоманова-Косач – письменницею, яка публікувалася під псевдонімом Олена Пчілка. У родині дівчинку пестливо називали Леся.

Вона росла веселою та кмітливою. Навчилася читати в 4 роки, у 6 вона вчилася писати і вже майстерно вишивала, свій перший вірш написала у 9 років. А в 19 Леся самотужки написала для своїх сестер підручник «Стародавня історія східних народів», який згодом надрукували. Так як Леся дуже любила музику, то у віці 5-ти років вона отримала від мами рояль і почала грати.

Поетеса знала 7 мов – українську, французьку, німецьку, англійську, польську, російську та італійську. Причому казала, що французькою спілкується краще, ніж російською. Добре знала латинь. Перекладала з 5 мов на українську, хоч і не навчалася у школі. Її освітою займалися мати і приватні вчителі.

У будинку Косачів часто збиралися письменники, художники й музиканти, влаштовувалися мистецькі вечори й домашні концерти. Серед близького оточення май-

бутньої поетеси були відомі культурні діячі. Свій псевдонім «Українка», на думку науковців, Леся запозичила від свого дядька – Михайла Драгоманова – відомого наукового і культурного діяча, якого вона дуже любила. Він підписувався як «Українець». Лариса Косач із 13 років стала під-

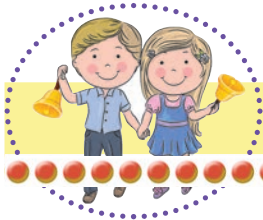

писуватись «Леся Українка». Ця тендітна жінка жила та творила, ігноруючи невиліковну недугу – туберкульоз кісток, а згодом ще й хворобу нирок. Це завдало їй тяжкого болю та змушувало подовгу їздити на курорти. Але письменниця завжди обурювалася, коли її вважали за «хвору, слабосилу дівчину». Сучасники дорікали Лесі Українці, що та писала багато

драм на ранньохристиянські та античні теми, і вимагали більше творів про українську історію. Вони не помічали, що письменниця одна із перших почала виводити українську літературу за межі побутових тем, які часто обмежувалися селом.

Це вона ввела в нашу мову такі слова як «напровесні» та «промінь». Усім відомо драму-феєрію «Лісова пісня», ідею якої Леся виношувала все життя, вона створила лише за 12 днів на схилі своїх днів у Грузії. І саме в Грузії 19 липня 1913 року в містечку Сурамі Лесі не стало. Хоронили її на Байковому кладовищі у Києві під пильним наглядом поліції.

8 серпня 1970 року на честь Лесі Українки названий астероїд «2616 Леся» (2616 Lesya).

Румунські класики - дітям

Мірча СИНТІМБРЯНУ

Мати

Жила колись молода й гарна мати. Що мені ще сказати вам про неї, щоб ви краще уявили її? Вона, діти, була схожою на кожну з ваших матерів. Була настільки схожою, що те, що я вам розкажу, навіть не можна вважати казкою. Або, якщо хочете, це історія будь-якої матері. Її діти багато чого в ній не помічали. Ні того, що вона молода й вродлива, ні того, що іноді вона втомлена й задумана, ані того, що часто вона весела й щаслива, мов дитина.

Вона була матір'ю...

Одного було неможливо не помітити. Мати завжди могла обійтися без чогось свого. Вона, зі всіх хатніх, найрідше промовляла слово: «Моє». Вона могла взагалі не промовляти його. Та все-таки не змогла б. Оскільки промовляла ці слова щодня, але казала їх так, як будь-яка мати:

– Мій синок, моя донечка, мої діти...

Мати, яка могла б відмовитися від усього на світі, ніколи не відмовилася б із гордістю казати: «Моя дитина».

Однак, іноді ці слова вона вимовляла здавлено, ледве-ледь...

– Хто забруднив стіни хати?

– Мій син, – відповідала мати, опустивши голову.

– Яка заплямована сукенка... Чия ти, дівчинко?

– Це моя донечка, – казала засоромлена мати.

– Хто це так голосно кричить?

– Мої діти – сказала вона, ніби з плачем у голосі, ледве чутно. Сама вона, здавалось, раптово старіла, ніби вже й не була молодою й гарною.

Але часто промовляла ці слова чітко, показово, коли, наприклад, її запитували:

– Хто ця старанна дитина?

– Мій син, – відповідала мама, і її очі сяяли.

– Як гарно говорить ця маленька. Хто вона?

– Моя донечка, – сказала щаслива мати.

– Які чисті ці діти! Чий вони?

– Це мої діти, – говорила мама, і в її голосі відчувалася гордість, її обличчя ясніло, а вона відразу виглядала молодою й красивою, наче фея.

І час минув, діти підросли, мати вже не була ані молодою, ані такою вродливою. Але ніхто

цього не помічав. Тому що діти завжди старалися дати їй нагоду казати безперервно, чітко, прилюдно і з гордістю такі слова:

– Мої діти!

Це було джерелом матусиної молодості. І мати завжди виглядала молодою і вродливою!

Переклад з рум. – Міхаела Гербіл та Людмила Дорош

Степан АНДРІЙОВИЧ

Маму потрібно не тільки любити

Ми мам своїх любим найдужче у світі!
Зі мною, звичайно, погодишся ти.
Та маму потрібно не тільки любити, –
Маму потрібно іще й берегти.

Ми мам своїх любим!.. А посуд не митий...
Та й в хаті згодилося б теж підмести...
А маму потрібно не тільки любити, –
Маму потрібно іще й берегти...

Щоб ласкою мами, як сонцем, зігріті,
Могли ми веселі й щасливі рости,
Нам маму потрібно не тільки любити, –
Маму потрібно іще й берегти!

Борис ОЛІЙНИК

Сива ластівка

Мамо, вечір догоря,
Вигляда тебе роса,
Тільки ти, немов зоря,
Даленієш в небеса,
Даленієш, як за віями сльоза.
Ти від лютої зими
Затуляла нас крильми,
Прихилялася
Теплим леготом.

Задивлялася білим лебедем,
Дивом- казкою
За віконечком, –
Сива ластівко,
Сиве сонечко.

Сад вишневий на порі,
Повернулись журавлі.
А мені, як до зорі,
Долітати на крилі
Все до тебе, як до вічної зорі.
Там, де ти колись ішла,
Тиха стежка зацвіла
Вечоровою матіолою,
Житом-долею світанковою,
Дивом-казкою,
Юним соняхом, –
Сива ластівко,
Сиве сонечко.

Катерина ПЕРЕЛІСНА

Дуже люблю

Матусю, дай ручки твої поцілую,
За шийку тебе обійму,
І щічки погладжу.
Ти знаєш, матусю,
Як дуже тебе я люблю!

І ти мене любиш, хоч я неслухняна,
Частенько і шкоду роблю.
Та ти все пробачиш,
Мене поцілуєш,
І я тебе дуже люблю!

Оксана НЯМЧУК СЛАВІТА

Хорообрій Підсніжник

ДЕБЮТ

Кожна квітка, яка існує на цьому світі, має щось прекрасне й неповторне, що приносить нам радість. На цій землі багато гарних кольорових квітів. Подарований букет викликає посмішку та радість, піднімає настрій, а також має великий емоційний вплив на людину.

Тож головним героєм нашої сьогоднішньої казки є підсніжник. Ми всі добре знаємо історію про весну та її красу, яку ще змалку розповідали нам батьки або бабуся. Весна – один із чотирьох сезонів помірного поясу, що знаменує перехід від зими до літа, тому вона така прекрасна та чудова. Навесні все оживає й розцвітає, і першими квітами, які радують наше око, є підсніжники та крокуси.

«Тобто я? – запитав Підсніжник сам себе. – Я ж такий маленький і слабкий, яку радість я можу принести людині?»

А довкола ще була зима. Повсюди з небес гарними пушинками падав сніг. Падаючі сніжинки

кружляють, як партнери у вальсі. І цей танець є одним із чудес природи.

Та одного дня сніг почав танути, на небі заблищало сонечко і з-під снігу почав виглядати маленький білий Підсніжник. Його голівка-дзвіночок весело забриніла, сповіщаючи усім про свою появу.

– Хто це наважується протистояти мені? – голосно та грізно запитала бабуся Зима, обтрушуючи свою шубу від снігу та бурюльок.

Подивилася навкруг і побачила Підсніжника.

– Це був ти? – запитала Зима. – Я заморожу тебе вночі!

– Не гнівайтеся на мене, бабуся Зимо та дідусю Снігу, – відповів схвильовано Підсніжник. – Сонце прислало мені вісточку, щоб я вилазив з-під землі, – голосно виправдовувався він.

Але вночі бабуся Зима та дідусь Сніг покликали на допомогу діда Мороза. Подув студений вітер.

– Де ти, Підсніжнику? Ти ще не замерз? Ще смієш протистояти мені? – кричала голосно й грізно Зима.

– Чесно кажучи, мені було дуже холодно, – відповів їй Підсніжник. – Вітер ледве мене не зірвав! Я ледь зміг сховатися під купкою снігу. Якщо вночі буде знову так холодно, то я геть замерзну, – сумно додав він.

Сонечко, почувши сумні слова Підсніжника, послало йому на допомогу свої теплі промінці. Рано-

вранці з-під снігової ковдри з'явилося багато підсніжників.

– Бабуся Зимо, дідусю Снігу, а давайте гратися квача, – радісно закричали підсніжники, які у наших краях ще називають пролісками.

Ось так Підсніжник виявився сильнішим, ніж бабуся Зима, довівши, що він є дійсно передвісником весни.

А ми з нетерпінням чекаємо приходу весни, а разом з нею і появи ніжних підсніжників.

11

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусонаса

частина III

14. Як Панас Гусонас на мертвецькій вечері гуляв

Настав вечір, починало смеркати, над Чортовою Рипою завис червоний кривавий місяць.

– Ха-ха-ха!.. Ласкаво просимо на мертвецьку вечерю! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!..

– Ну, якщо просите, то не відмовимось, – піднявся Панас і попрямував за Антипком до старої хатки, де мала відбутися мертвецька вечеря.

– Ха-ха-ха!.. Ласкаво просимо на мертвецьку вечерю! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!.. – оббігав його Антипко.

Панас увійшов до хати і остовпів, не так від подиву, як від переляку. Всякого видо-виська він видав, всякого чудовиська чував, всякі траповиська йому траплялись, але щоб стільки мерців за одним столом сиділо і цокотало сухими щелепами... Перехрестився, але хіба те допомогло?

– М-м-ми го-го-го-ло-о-одні-і-і!

– Хо-о-очем-м-мо-о-о ї-ї-їсти-и-и!

Панаса обдало холодним потом.

«Цих не обманеш – тругсь-ругсь-ругсь, хругсь-хругсь-хругсь і нема мерців, – подумав він. Аж дивиться – до хати входить Антипко з якимось дивним, високим і сухорлявим дядьком, з довгими вусами та бородою, і ведуть вони за собою гарну молоду дівчину. – Ага, це має бути Гук, який заманив мене сюди. Ну-ну, зачекай трішки, я й тобі покажу, як правлять козам роги».

– М-м-ми го-го-го-ло-о-одні-і-і!

– Хо-о-очем-м-мо-о-о ї-ї-їсти-и-и!

– Ну, тоді починаємо вечерю! – вирішив Гук. – У нас сьогодні дві християнські душі: одна чоловіча, інша – жіноча...

– Ха-ха-ха!.. Хай відкупляються!.. Хай відкупляються!.. Хай відкупляються!.. Ха-ха-ха!.. – підстрибував Антипко.

– Ну, чи маєте ви чим відкупити ваші християнські душі? – запитав Гук Панаса та молоду дівчину.

– Маємо! – вигукнув Панас.

– Чим? – здивувався Гук.

– Ми нагодуємо вас!

– М-м-ми го-го-го-ло-о-одні-і-і!

– Хо-о-очем-м-мо-о-о ї-ї-їсти-и-и! – заревіли мерці.

– Ну, тоді їжте! – запросив їх Панас і поклав яйце під скатертину.

– Го-о-о!..

– Ї-ї-ї-гі – заіржали мерці й накинулись на їжу.

А далі одне «ругсь-ругсь-ругсь та хругсь-хругсь», бо чого тільки не появилось на тім столі – такої мертвецької вечері мерці ще не бачили, навіть Антипко з Гуком не бачили.

Але Гукові, який вечеряв за трьох мерців і не гаяв часу, хотілося дізнатися, як то все те появилось на столі відразу

– О, якби ми могли ось так кожного вечора... то не треба б мені по лісу бігати, як навіжений, і християнські душі гукати та манити їх сюди, на мертвецьку вечерю, – прошепотів на вухо домовикові. – Треба дізнатись, як він це робить.

– Ха-ха-ха!.. Треба дізнатись!.. Треба дізнатись!.. Треба дізнатись!.. Ха-ха-ха!.. – затупотів ніжками Антипко.

– Тс-с-с! – зацікавив на Антипка Гук, а сам

звернувся до Панаса, який ніби вгадав його намір і додавив до вечері кілька десятків смажених поросят та цілого бичка.

– Гм-м-м!..

– Го-о-о!..

– Ї-ї-ї-гі – заіржали мерці і накинулись на їжу.

А Гук наблизився до Панаса й питає:

– А як то ви, Панасе?..

– Що? – посміхається Панас. – І хто ви такий?

– О, пробачте, я забув зарекомендуватись. Я Гук, і хотів би знати, як ви оце все?..

– А чому вас звуть Гук? – перебиває його Панас.

– А тому, що я гукаю до християнських душ і заманюю їх на мертвецьку вечерю. Але я б хотів знати, як то ви ото, оце...

– Ха-ха-ха!.. Треба дізнатись!.. Треба дізнатись!.. Треба дізнатись!.. Ха-ха-ха!.. – затупотів ніжками Антипко.

– А сильно ви можете гукнути? – поцікавився Панас.

– Еге, та я так можу гукнути, що каміння посипеться зі скель, сухі гілляки попадають із дерев, а люди можуть оглухнути.

– Ха-ха-ха!.. Можуть оглухнути! Можуть оглухнути! Можуть оглухнути! Ха-ха-ха!.. – затупотів ніжками Антипко.

– То пусте! – махнув рукою Панас. – Я так можу гукнути, що від мого гуку не тільки люди, а й сама нечиста сила гине.

– Не може бути такого, щоб хтось гукнув сильніше мене, Гука!

– Ха-ха-ха!.. Такого не може бути! Такого не може бути! Такого не може бути! Ха-ха-ха!.. – радувався Антипко.

– А я кажу, що може, але не будемо даремно гаяти час, а вийдемо на двір і побачимо, хто сильніше гукне.

– Гаразд, але першим будете гукати ви, Панасе, – погодився Гук, радий, що буде мати можливість насміятися з Панаса.

– Та нехай, – махнув рукою Панас.

Вийшли надвір. Антипка не взяла з собою, щоб не оглух. Панас готувався гукати, але перед тим попросив Гука, щоб той надів на свою голову чавунний котел і щоб закрив очі, бо інакше він не буде гукати. Гук натяг на голову котел, зажмури очі, а Панас побачив у одному кутку подвір'я силенний молот, яким розбивають каміня, взяв його і «Б-б-б-ах» по голові Гука. Той заверещав не своїм голосом, перекотився догори ратицями, – тільки тепер побачив Панас, що в того ратиці, – здригнувся кілька разів і простерся.

– Ну що, пане Гуку, хто з нас сильніше гукає?! – запитав Панас.

Але Гук ні слова, а коли вже Панас подумав, що той віддав чортові душу, Гук схопився на ноги, але Панас крикнув:

– Стій, бо якщо ні – знову гукну, але ще сильніше!

Гук завмер на місці, а далі впав на коліна і почав благати Панаса,

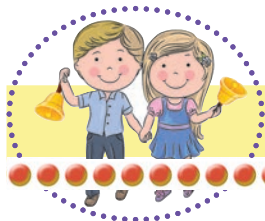
щоб той не гукав більше, а він буде йому вірно служити й ніколи не зрадить.

Панас погодився, але попросив, щоб той присяг йому на святому розіп'ятті, але для цього треба, щоб прийняв християнську віру. Гук вагався, вагався, а коли Панас збирався ще раз гукнути, погодився і, взявши з собою домовика Антипка, вони вирушили до Березівського монастиря, щоб отець Микита їх охрестив.

– Ха-ха-ха!.. Будемо хреститися!.. Будемо хреститися!.. Будемо хреститися!.. Ха-ха-ха!.. – радо підстрибував Антипко.

(Далі буде)

Вивчаємо англійську

I love you mummy,
My dearest mummy.
You make me happy,
When I am sad.

I want to tell you,
I really love you.
When I am with you,
I am so glad!

1. Ось і настав час святкувати день наших чарівних матусь. Давайте спробуємо заспівати пісеньку «Mother's Day».

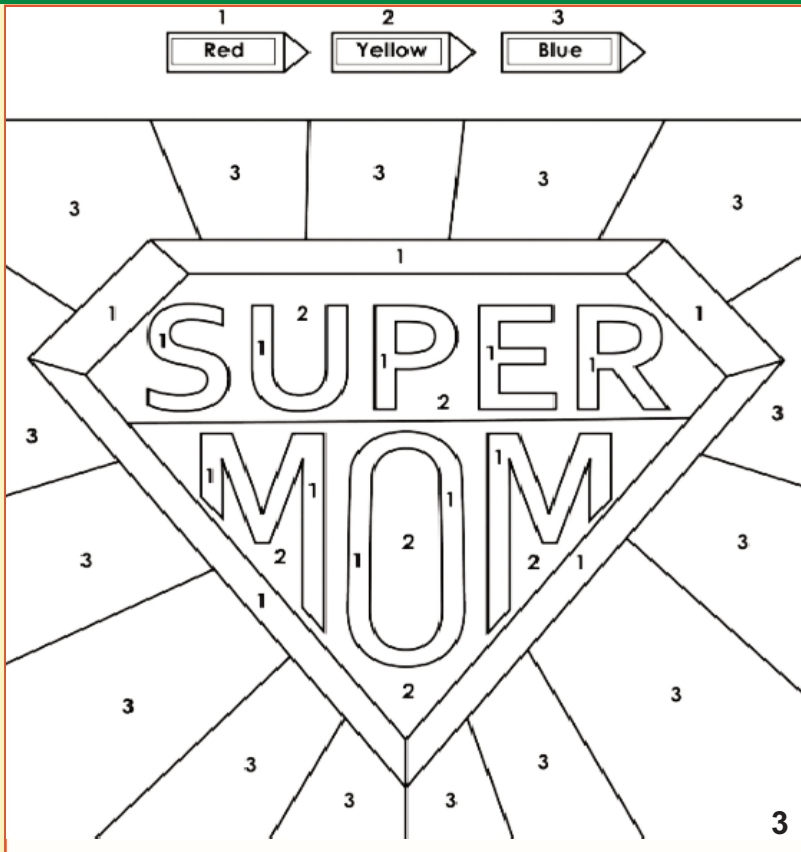
2. Уважно прочитай 12 слів, що пов'язані з Днем Матусі. Чи всі слова тобі зна-

йомі? Переклади на українську мову та відишуй.

3. Розфарбуй за цифрами.

4. Саме час заповнити анкету твоєї мами. А чи знаєш ти про неї усе?

Намалюй у рамі свою матусю, напиши її ім'я та вік, занотуй, коли вона сміється, потім напиши, що у неї виходить добре та чому ти її так сильно любиш.

c	b	k	d	e	f	g	h	i	j	k	l
h	n	i	p	q	n	s	t	u	v	w	x
o	z	n	b	c	i	e	f	g	h	i	j
c	l	d	r	a	c	q	r	s	t	g	l
o	x	y	z	a	e	c	d	e	f	n	u
l	t	k	l	m	n	o	p	q	r	i	f
a	a	w	x	y	z	s	u	p	e	r	r
t	e	i	j	k	l	m	n	o	p	a	e
e	r	u	v	w	x	y	z	a	b	c	d
e	g	i	f	t	j	k	l	m	f	u	n
f	u	n	n	y	v	w	x	y	z	a	o
p	r	e	s	e	n	t	j	k	l	m	w

nice
card
gift
kind

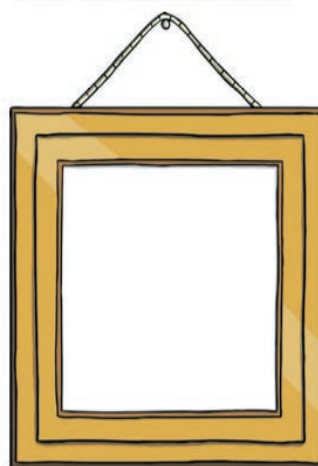
super
caring
fun
great

wonderful
funny
present
chocolate

2

This is what my mum looks like:

My mum's favourite colour is...

My mum laughs when...

My mum is great at...

My mum's name is...

I love my mum because...

My mum is _____ years old.

4

Підготувала Ірина Савіна

? Відгадай ?

Ніжна, лагідна, рідненька,
Як голубонька сивенька.
Нам би небо прихилила.
Це ... наша мила. (кзлбед)

Із малої цибулини
виріс весняної днини,
до нарциса привітався
та на грядці запишався. (Тюльпан)

Хто прийшов до мене зранку?
Хто сказав: «Вставать пора»?
Кашу хто встиг зготувати?
Чаю всім поналивати?
Хто косички заплітає?
Весь будинок підмітає?
Хто квіток в саду нарвав?
Хто мене поцілував?
Хто дитячий любить сміх?
Хто на світі краще всіх? (Мама)

На зеленії листочки
одягли білі віночки.
Усміхаючись весні,
зацвітають... (Інлюкв)

Зроби своїми руками

Дерево любові

Сьогодні пропонуємо вам створити для ваших мам, бабусь, учительок та інших дорогих жінок ось таке гарне деребо любові.

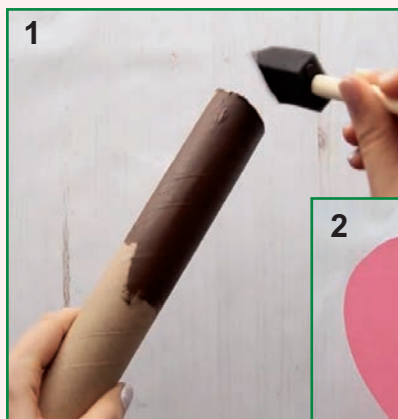
Для створення дерева вам будуть потрібні: паперова тарілка, зелена і коричнева акрилова фарба, червоний папір (звичайний або блискучий), коричневий та рожевий папір, надзвичайно міцний клей, рулон від паперового рушника.

Хід роботи:

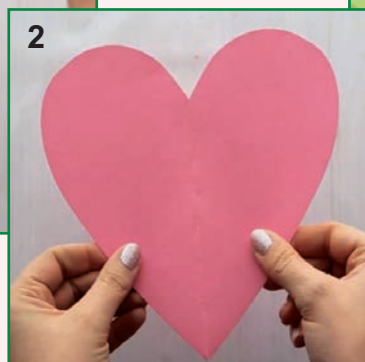
1. Спочатку розмалюйте картонний рулон у коричневий колір, а паперову тарілку – у зелений.

2. Складіть аркуш рожевого паперу і на-

малюйте половину серця на складеному боці. Виріжте своє серце.

3. Отримайте відбиток своєї руки на коричневому папері. Виріжте його та приклейте до вирізаного серця.

4. Трішки розріжте внизу рулон від паперового рушника, як це показано на малюнку, і приклейте його до паперової тарілки.

5. Виріжте з червоного паперу (звичайного або блискучого) сердечка різних розмірів. Загніть їх та приклейте до великого

серця – крони вашого дерева. Ви можете зробити це до або після приклеювання цілого відбитка руки до рулону.

6. Продовжуйте доклеювати серця, поки не будете задоволені тим, як виглядає ваше дерево любові.

Чи не так, дорогі діти, що це було зовсім не важко?

Ось такий гарний подарунок ви можете приготувати усім тим, кого ви любите. За бажанням, можна зробити сердечка різного кольору.

Джерело:
[thebestideas
forkids.com/](http://thebestideasforkids.com/)

Пісня про бабусю

Помірно

Слова й музика: Наталія Май

а d E а

Вечір над-во-рі, сон-це ско-ти-лось, зо-рі три-вож-но сяють в вікні,
5 рід-на ба-бу-ся, лагідна й мила, пісню ти-хень-ко співає мені. Піс-ня до болю
10 ду-шу зі-гріє, стомлені о-чі пов-ні жа-лю, ми-ла ба-бу-ся, горлице си-ва,
13 я те-бе, рід-на, дуже люблю, а-а...
21

Вечір на дворі, сонце скотилось,
Зорі тривожно сяють в вікні,
Рідна бабусю, лагідна й мила,
Пісню тихенько співає мені.

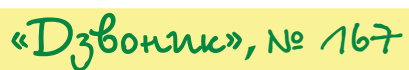
Пісня до болю, душу відкрис,
Стомлені очі повні жалю,
Мила бабусю, горлиця сива,
Я тебе рідна дуже люблю!..

Я пригорнуся, міцно до тебе
І поцілую очі сумні.
Чуєш бабусю, суму не треба,
Хочеш, сама заспіваю тобі?

Пісню що твою, душу зігріє,
Щоб не бувало в серці жалю,
Мила бабусю, горлиця сива,
Я тебе рідна дуже люблю!..

Послухати цю пісню можна на каналі ютуб:
<https://www.youtube.com/watch?v=QVkd4GjMnto>

11 = темно-синій

На Ярила готуй борону та плуга

За народними переконаннями, у березні весна якщо і не прийшла, то вже не за горами. Існує велика кількість звичаїв, повір'їв та передбачень у цей місяць, пов'язаних із приходом красуні-весни та з настанням нового господарського року.

Селяни весну завжди чекали і в березні розпочинали підготовку до її приходу. Адже весною розпочинаються городні та польові роботи, від успіху яких залежав достаток і навіть життя людей. Дуже важливим було мати справні знаряддя праці. Незалежно від того, які хліборобські культури вирощувались (городні, зернові, просапні), насамперед потрібні були добрі і дієві лопати, мотики, серпи тощо. Селяни також оглядали, чистили і лагодили вози та більш складний робочий інструмент. У народі казали, що сам бог родючості Ярило 3-го березня брався за соху і борону – перевіряв, чи готові вони до польових робіт. Цей день в народі так і називали: Ярилин день. За прикладом світлого Ярила і люди з 3-го березня відносили до коваля свої плуги та борони для ремонту. Ці засоби обробки землі мали бути готовими до використання у найближчий час, бо ж вони є вирішальним елементом у веденні успішного хліборобства. А на території України, як відомо, хліборобство було зайняттям традиційним, давнім, переповненим духовності та обрядовості.

Отож, БОРОНА – це сільськогосподарське знаряддя для розрихлення ґрунту. У найдавніші часи борона була простою: збиті до купи ялинові сучкуваті колоди. Боронували поле після оранки або ж після сівби. Після боронування, як казали у народі, «земля як пух лежить». Але борона у слов'ян часто використовувалась і в ритуальних діях. Існував звичай після збору врожаю тричі боронувати навколо села, щоб ніяке зло не пошкодило врожай. Крім того, борону вважали надійним оберегом проти відьом та нечистих духів. У деяких місцевостях селяни з бороною на голові в купальську ніч обходили поселення, щоб уберегтися від нечисті.

Під час епідемій чи мору худоби вночі напівроздягнені жінки робили глибоку борозну навколо села – щоб дух хвороби і взагалі будь-який шкідливий дух не переступив її й не наблизився до людських господарств. Борону клали на хворого зубцями доріжки, щоб хвороба не підступилася. Та й самі зубці борони забивали у стовпці воріт або клали в колыску до немовляти – щоб оберігали від нечисті. Боронували також під час засухи висохлі річища, бо вірили, що таким чином можна накликати дощ. В уявленні наших пращурів, борона була ніби дощовою хмарою, яку бог-громовик пробивав блискавицями-зубцями.

ПЛУГ також у давнину був дерев'яним та відрізнявся від борони більшими і міцнішими зубцями. Ним землю перекидали в одну сторону, підготовляючи таким чином до засіву, посадки і знищуючи бур'ян. З його появою хліборобство стало набагато ефективнішим. Давньослов'янська легенда розказує, що одного разу, давним давно, на їхню землю впали золоті речі: плуг, ярмо, сокира і чаша. Отож, від саме того золотого плуга, якого викував батько небесного вогню прабог Сварог, і почалося землеробство у слов'ян. Люди почали робити подібне знаряддя і обробляти ним родючу землю. Умільці по виготовленню плуга на Україні були чи не в кожному селі і користувалися великою повагою. Та й орати землю вважалося справою чистою, святою, угодною богам і небу. А особливо, якщо це робити в допомогу найслабшим членам громади – вдовам, сиротам, калікам, старшим людям. Називалася така громадська допомога «вдовиний плуг». У деяких місцевостях таку допомогу надавали після того, як впоралися у себе з усіма необхідними роботами. У інших – допомогу найнемічнішим надавали в першу чергу, як жертву, як намагання за допомогою «доброї справи» добитися сприяння Бога у врожайності власного поля. Такі вікові хліборобські традиції на Україні сприяли згуртованості всього українського народу та його духовному збагаченню. Варто їх і надалі дотримуватися!

Підготувала Ольга Сенишин

Пишаємося нашими дітьми!

Вокальний гурт «Віночок»,
с. Шербеуць, Сучава

Учні школи-гімназії № 4,
с. Поляни, Мараморощина